

Jaarverslag 2005

Hergebruik

Dit document is gepubliceerd onder de Creative Commons *Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.5 Netherlands License*. Voor meer informatie zie: www.creativecommons.nl

Stichting Nederland Kennisland

Postbus 2960
1000 CZ Amsterdam

info@kennisland.nl

www.kennisland.nl

Amsterdam, 8 februari 2006

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Projecten.....	4
Amsterdamse Innovatie Motor	4
Initiatiefgroep ‘Belgen doen het beter’	4
Digitale Pioniers.....	5
Disc	6
Creative Commons Nederland.....	6
Verkenning internationale expertmeeting Innovatie in de publieke sector	7
Kafkabrigade.....	7
Netwerk ff contact :-).....	8
Stedenlink	8
Innovatieplatform.....	9
Breedbandstad.....	9
Creative Capital	9
Denktank Kennisalliantie Zuid-Holland	10
Dialogues	11
Virtueel Amsterdam in de Gouden Eeuw	11
Kenniseconomie Monitor 2006.....	11
Innovatiesalon Cross Media.....	12
Economische Adviesraad Dordrecht.....	13
Novelle Creatieve Industrie BrabantStad.....	13
Creatieve starters.....	14
Nieuwe Media & ict.....	14
Bijeenkomsten, publicaties en overige activiteiten	15
Stichting	17
Conclusie	19

Inleiding

2005 was een overgangsjaar voor Kennisland. Het jaar begon met de verhuizing naar een nieuw kantoor. Na jaren genoten te hebben op de Van Eeghenstraat was een groter kantoor echt nodig. Dat is de Keizersgracht 174 geworden, het voormalige pand van Greenpeace. KL heeft daar nu een verdieping. De feestelijke opening door staatssecretaris Mark Rutte vond in februari plaats. Daar werd meteen een seminar over levenlang leren aan gekoppeld.

In 2005 zijn meerdere grote projecten afgerond. Frans Nauta stopte als secretaris van het Innovatieplatform en Hans Westerhof rondde zijn werkzaamheden voor de Amsterdamse Innovatie Motor af. Digitale Pioniers, DISC en Netwerk ff contact ;-) liepen allemaal dit jaar af. Digitale Pioniers heeft inmiddels een vervolg gekregen en uit DISC kwam het project Creative Commons voort dat de komende twee jaar zal worden uitgevoerd. Het netwerk Stedenlink heeft het afgelopen jaar nieuwe energie gekregen. De steden zijn met elkaar actief aan de slag geweest. Er zijn nieuwe projecten ontwikkeld, waarvan de website Breedbandstad aan het eind van het jaar live ging. En de studiereis naar Stockholm was een doorslaand succes. In 2006 gaat KL met Stedenlink en Breedbandstad door.

KL heeft in 2005 gezocht naar nieuwe thema's, programma's en projecten. Steden en regio's worden een steeds belangrijker gebied. KL organiseerde een denktank voor de provincie Zuid-Holland, ondersteunde de gemeente Dordrecht bij haar economische strategie en werkte met diverse andere steden en regio's samen. Een ander nieuw thema was de creatieve industrie. KL heeft zich actief bemoeid met het agenderen, stimuleren en organiseren van deze sector. Dat is op meerdere manieren gebeurd, zoals onderzoek, publicaties, speciale activiteiten en het organiseren van netwerken en clusters. Met de Kafkabrigade gaf KL een eerste invulling aan de ambitie om de overheid slimmer te maken. Alleen de pogingen om meer met het onderwijs te doen zijn niet echt van de grond gekomen, afgezien van kleinere projecten zoals de Gouden Eeuw. Begin 2006 presenteren we de programma's van KL en zullen enkele grote nieuwe projecten van start gaan.

En tot slot is in 2005 de organisatie van KL ingrijpend veranderd. Op de eerste plaats door het afscheid van Frans Nauta, oprichter en voorzitter van KL. In de zomer nam hij het besluit te vertrekken en in december namen we afscheid van hem. Met zijn vertrek sluit KL een periode af. Maar hij was niet de enige. Het was tijd de samenstelling van het team te vernieuwen. Verschillende medewerkers hebben dit jaar een volgende stap gezet in hun loopbaan. Sommigen daarvan hebben jaren voor KL gewerkt. KL is en blijft een plek waar mensen veel kunnen leren om vervolgens weer verder te gaan. Zo moet het ook. We hebben dus volop nieuwe medewerkers mogen verwelkomen en komend jaar verwachten we een verdere uitbreiding. Dat geeft nieuwe impulsen. Om alle veranderingen echt af te maken, is ook de huisstijl veranderd. Daartoe is in 2005 opdracht gegeven en begin 2006 is deze ingevoerd.

Na dit overgangsjaar kijkt KL met vernieuwde kracht vooruit. Een nieuw bestuur, een vernieuwd team, een nieuw kantoor, een nieuwe huisstijl en nieuwe projecten. We zien de toekomst vol vertrouwen tegemoet. Want er is genoeg te doen. Willen we van Nederland echt een slim land maken, dan moet er nog veel gebeuren. KL wil daar met al haar energie en enthousiasme aan werken. Bovendien zijn er in 2006 gemeenteraadsverkiezingen en beginnen de eerste voorbereidingen voor de Tweede Kamerverkiezingen. Naast de projecten zal KL zich actief mengen in het politieke debat om ter zorgen dat Nederland de komende vier jaar echt aan de slag gaat om de kansen van de kenniseconomie te pakken.

Projecten

Amsterdamse Innovatie Motor

Sinds 1 maart 2004 is Hans Westerhof projectleider van de Amsterdamse Innovatie Motor. De AIM richt zich op bevordering van de kennisintensieve bedrijvigheid in de clusters duurzaamheid, life sciences en ict en nieuwe media in de Amsterdamse regio. In het AIM-projectteam zijn mensen vertegenwoordigd van de Kamer van Koophandel, de beide Amsterdamse universiteiten en van de dienst Economische Zaken van de gemeente Amsterdam.

De rol van de AIM is die van projectenaanjager, smeerolie en versneller. Samenwerking tussen bedrijven en instellingen rond concrete projecten wordt bevorderd. Een paar voorbeelden: de grote kennisinstellingen werken samen rond kennisexploitatie. De Vrije Universiteit is de eerste van drie deelprojecten dat is gestart. Hiermee is 5 miljoen euro gemoeid. In de life sciences wordt daarnaast gezamenlijk opgetreden rond de promotie en profilering. Rond de Kennissoever

Duurzaamheid is een ontwikkelingsplan opgesteld en wordt nu gewerkt aan de financiering. In de ict en nieuwe media is vooral het accent komen te liggen op de creatieve industrie. Daarnaast is er samenwerking gezocht met de regio Utrecht en is een eerste gezamenlijk programma gefinancierd in het kader van het rijksbeleid ("Pieken in de Delta").

Het project wordt gefinancierd door de KennisKring Amsterdam, waar Job Cohen voorzitter van het bestuur is. Het project kent diverse producten en publicaties. De AIM wordt ondergebracht in een nieuw op te richten stichting en daarmee zijn de werkzaamheden van KL 31 december 2005 beëindigd.

Meer informatie over het project kan gevonden worden op de websites www.kenniskring.nl en www.amsterdambiomed.nl

Initiatiefgroep 'Belgen doen het beter'

Sinds 2003 heeft de initiatiefgroep 'Belgen doen het beter' zich hard gemaakt voor het verbeteren van de prestaties van de overheid, (onder andere) door middel van de inzet van ict. KL is naast Zenc en het Centre for Government Studies (Universiteit Leiden) één van de drie partijen in de initiatiefgroep. In de eerste publicatie *Een kwestie van uitvoering. Vernieuwingsagenda voor de presterende overheid* (2003) hebben de 'Belgen' aan de hand van buitenlandse voorbeelden laten zien dat het voor de overheid mogelijk is om met ict effectiever te functioneren. Vervolgens heeft de initiatiefgroep met het boekje *Hollandse helden. Overheidsinnovatie volgens uitvoerders* (2004) laten zien dat er ook in Nederland voorbeelden van effectief overheidsoptreden te vinden zijn. Het gaat daarbij steeds om kleinschalige projecten, waarbij persoonlijke inzet van cruciaal belang is. De vraag die dan overblijft is: als het wel kan, waarom gebeurt het dan niet op grote schaal? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat het ook op andere plekken gebeurt?

Om een antwoord op deze vraag te vinden en de mogelijkheden te verkennen om zelf actie te ondernemen hebben de 'Belgen' in 2005 'Functioneringsgesprekken met de overheid' georganiseerd. Doel van deze gesprekken is om aan de hand van een concreet maatschappelijk probleem met alle betrokkenen – burgers, uitvoerders, beleidsmakers, politici en experts – gezamenlijk vanuit de uitvoering een analyse te maken van het functioneren van de overheid. Een panel van kritische nestoren – Herman Tjeenk Willink, Arthur Docters van Leeuwen en Saskia Stuiveling – heeft de initiatiefgroep bij dit project begeleid. Er hebben gesprekken plaatsgevonden over de aanpak van illegaliteit (rondom wonen en werken) en over het functioneren van de jeugdzorg.

Vervolgens zijn er twee actieteams samengesteld met deelnemers van de sessies. Deze teams hebben een plan gemaakt om de kleinst mogelijke eerste stap in de richting van de oplossing van het probleem te zetten. Deze plannen hebben zij in een plenaire slotsessie aan de andere deelnemers (aangevuld met een aantal andere politici en experts) gepresenteerd. Na de slotsessie zijn de teams aan de slag gegaan om met de feedback die zij hebben gekregen de plannen ten uitvoer te brengen.

Op dit moment zijn de 'Belgen' bezig met het schrijven van een publicatie over de 'Functioneringsgesprekken': *Een kwestie van vertrouwen. Functioneringsgesprekken met de overheid*. Dit boekje komt naar verwachting in het voorjaar van 2006 uit (mei/juni) en zal het derde en laatste boekje van de initiatiefgroep zijn. 'Belgen doen het beter' wordt (als naam) opgeheven, maar het werken aan een slimme overheid gaat verder (o.a. met de Kafkabrigades).

Digitale Pioniers

Internet is uitgegroeid tot een publiek domein voor informatie-uitwisseling en meningsvorming. Veel van de vernieuwing op het internet komt van individuen, groepen en kleine organisaties die het internet inzetten om een maatschappelijk thema of probleem aan te pakken. Zij hebben vaak waardevolle en vernieuwende ideeën. Daarom is eind 2002 het KL experiment Digitale Pioniers gestart. Binnen de Digitale-Pioniersregeling is met relatief weinig geld veel gerealiseerd. Uit 675 aanvragen uit verschillende domeinen van de samenleving werden 100 projecten geselecteerd die gemiddeld een bijdrage van €15.500 ontvingen. Van de honderd ondersteunde projecten is 75% geruime tijd na afronding nog zelfstandig en operationeel. Zij bereiken per maand ruim anderhalf miljoen unieke bezoekers. Het technische en inhoudelijke niveau van de projecten is in de afgelopen tweeënhalf jaar gestegen.

Op 13 oktober 2005 vond bij het ministerie van OCW een Digitale Pioniers expertmeeting plaats. De aanvangspunten van de discussie waren het door TNO-ICT geschreven rapport *'Pionieren op meer manieren, evaluatie tijdelijke stimuleringsregeling Digitale Pioniers'* en het door Kennisland geschreven: *'Klein geld, groot bereik: eindrapportage stimuleringsregeling Digitale Pioniers'*.

Uitkomst van de discussie was een brede consensus over nut en noodzaak van de Digitale-Pioniersregeling. De regeling werd bestempeld als een krachtige stimulans voor burger-empowerment en een succesvol instrument om het maatschappelijke middenveld als basis voor opinie, debat en participatie te versterken. Daarnaast werd geconcludeerd dat er geen ruimte is voor ondersteuning van deze doelgroep in het huidige ondersteuningsinstrumentarium voor ict en nieuwe media zoals de cultuurfondsen, overheidsprogramma's (Maatschappelijke sectoren & ict) en regelingen bij SenterNovem. In november 2005 is KL begonnen het project een nieuwe vorm te geven. Voor de periode tot juni 2007 wordt KL hierbij financieel ondersteund door het Ministerie van OCW en het Nationaal Actieprogramma Elektronische Snelwegen.

Met dit vervolg op de regeling worden de resultaten van Digitale Pioniers bestendigd en worden versterkingen en focus op actuele vraagstukken toegevoegd. De regeling in het kort:

- Behouden van het goede uit de oorspronkelijke regeling. In een jaar tijd worden ongeveer 27 projecten financieel en organisatorisch ondersteund;
- Het leerproces binnen de projecten en van de initiatiefnemers centraal stellen door:
 - het starten van een Digitale Pioniers Academie;
 - experts onderdeel te maken van de Digitale Pioniers community;
 - meer ruimte te bieden voor begeleiding, expertise en monitoring van projecten;
- Content en software van projecten worden publiekelijk beschikbaar gesteld;
- Het publiek ondernemerschap wordt met een seed-faciliteit gestimuleerd.

Voor meer informatie zie: www.digitalepioniers.nl

Disc

Kennis en informatie horen in een kennissamenleving voor iedereen toegankelijk te zijn. Dat maakt het opstellen van spelregels die het delen van kennis vereenvoudigen, noodzakelijk. Die spelregels moeten inspelen op het feit dat het merendeel van de Nederlanders breedbandig online te vinden is en eindgebruikers van content steeds vaker ook zelf producties beschikbaar stellen op internet. De traditionele rolverdeling van auteur, producent, distributeur en eindgebruiker vervaagt, waardoor publieke diensten en nieuwe-mediaconcepten ontstaan. Dit proces heeft een sterke invloed op wat ook wel het publieke domein wordt genoemd. Het publieke domein op internet is de vrij toegankelijke ruimte, waar content vrij beschikbaar is gesteld om te gebruiken of te bewerken. Net als in het gewone publieke domein is het de plek voor expressie, interactie, vorming van ideeën, associaties, informatie en opinies.

Om ervoor te zorgen dat het wiel niet overal tegelijkertijd uitgevonden hoeft te worden, is het noodzakelijk om technische en inhoudelijke kennis zoveel mogelijk te delen in een daarvoor geschikte omgeving. Het stimuleren van het gebruik van open source software, het gebruik van Creative Commons licenties, het gezamenlijk ontwikkelen van software, het produceren van media cross-overs, het creëren van een (creatief) virtueel en fysiek netwerk en het bieden van publieke bandbreedte voor innovatieve projecten zijn daarbij activiteiten die Disc (Domein voor Innovatieve Software & Content) ontplooide.

Disc was een project van Stichting Nederland Kennisland (KL) en Waag Society (WS). Het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (afdeling MLB) en het Nationaal Actieplan Elektronische Snelwegen hebben Disc in de periode van oktober 2003 tot en met juni 2005 financieel ondersteund. Op de website www.disc.nl is de volledige eindrapportage met een beschrijving van alle resultaten en activiteiten van het project te lezen.

Creative Commons Nederland

Op vrijdag 14 oktober 2005 presenteerden Staatssecretaris Medy van der Laan van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Staatssecretaris Karien van Gennip van het Ministerie van Economische Zaken de brief cultuur en economie '[Ons creatief vermogen](#)'. Eén van de daarin genoemde actiepunten betreft de ondersteuning van Creative Commons Nederland. De ondersteuning geeft CC-NL de mogelijkheid haar activiteiten de komende twee en een half jaar te continueren. Het werkplan voor deze periode is te downloaden via de website www.creativecommons.nl

Creative Commons Nederland ontplooit in de periode tot 1 januari 2008 de volgende activiteiten:

- Het geven van voorlichting over en ondersteuning van het gebruik van de Creative Commons Licenties in Nederland,
- Het doen van onderzoek naar de toepassing in specifieke sectoren en naar bestaande belemmeringen voor het gebruik van de licenties,
- Bevorderen van uitwisseling van kennis en coördinatie van activiteiten op Europees niveau.

We richten ons daarbij op de volgende doelgroepen:

- Individuele makers in de muzieksector,
- Studenten in media-/cultuurgerelateerde opleidingen,
- Onderwijsinstellingen en universiteiten,
- Culturele erfgoedinstellingen en andere archiefbeheerders,

- Overheidsinstellingen.

Inmiddels is er in het kader van dit werkplan een aantal workshops georganiseerd, zijn er gastcolleges gegeven en zijn presentaties op diverse internationale podia verzorgd. Daarnaast wordt een lesprogramma voor media en cultuur gerelateerde opleidingen ontwikkeld.

Creative Commons Nederland is een samenwerking tussen [Creative Commons International \(CCi\)](#), het [Instituut voor Informatierecht](#), Nederland Kennisland en [Waag Society](#).

Verkenning internationale expertmeeting Innovatie in de publieke sector

Er is nog relatief weinig onderzoek gedaan naar de vraag wat gunstige condities zijn voor innovatie in de publieke sector. Hoe ontstaat een succesvolle innovatie? Is het de persoonlijke inzet van mensen of hangt het vooral af van de sociale, technische en institutionele context? Het zijn vragen waar de komende jaren nog veel onderzoek naar zal worden gedaan.

KL heeft daarom het plan opgevat om in samenwerking met InAxis in 2006 een internationale expertmeeting over de voorwaarden voor innovatie in de publieke sector te organiseren. In het najaar van 2005 heeft Kennisland de mogelijkheden voor deze expertmeeting verkend. De verkenning heeft een quickscan opgeleverd met voorbeelden en thema's van innovatie in de publieke sector. De quickscan bestaat uit een lijst van zo'n 60 best practices, afkomstig uit alle delen van de wereld, en een lijst met interessante literatuur.

Bij het zoeken is vooral gebruik gemaakt van het internet. Daarnaast is er een 'call for best practices' uitgezet in ons internationale netwerk. We hebben experts benaderd met de vraag naar de beste voorbeelden van innovatie in de publieke sector in hun land.

In de loop van het zoekproces zijn er in overleg met InAxis drie focuspunten ontstaan:

1. Creatieve oplossingen voor problemen in de publieke sector, die zich op het snijvlak van publiek en privaat bevinden,
2. Passie van de betrokken 'public entrepreneur',
3. Het opschalen van geslaagde experimenten.

Het idee van een internationale expertmeeting is inmiddels omgezet in een plan voor een werkconferentie met zo'n 40 experts uit verschillende landen met als thema het eerste focuspunt: creatieve oplossingen op het snijvlak van de publieke en de private sector. Voor deze conferentie wordt een selectie gemaakt uit de cases van de quickscan. De conferentie zal naar verwachting in de eerste helft van 2006 plaatsvinden.

Kafkabrigade

Het afgelopen jaar heeft KL (in samenwerking met het Centre for Government Studies van de Universiteit Leiden) een methode ontwikkeld om bestuurlijke vraagstukken vanuit het perspectief van burgers en uitvoerders te onderzoeken en op te lossen: de Kafkabrigade. De Kafkabrigade wordt ingeschakeld in situaties waarin burgers, ondernemers en uitvoerende ambtenaren vastgelopen zijn in het web van wetten, regels en procedures. De Kafkabrigade levert 'Eerste Hulp bij Bureaucratisch Ongemak'. Niet de overheidsinstanties, maar het probleem zoals dat beleefd wordt door burgers, ondernemers en uitvoerende ambtenaren staat daarbij centraal.

De Kafkabrigade gaat als volgt te werk. Stap één is een kort onderzoek naar de manier waarop problemen zich manifesteren en de manier waarop de overheid en andere instanties daarmee omgaan. De Kafkabrigade vertrekt vanuit het perspectief van de burger (of ondernemer). Ook de inbreng van uitvoerende ambtenaren wordt hierin betrokken. De probleemsituatie van een

beperkt aantal mensen wordt volledig uitgeplozen. In stap twee worden deze problemen tijdens een besloten 'Functioneringsgesprek' besproken met uitvoerders en beleidsmakers van alle instanties waar deze persoon mee in contact heeft gestaan. Tijdens dit gesprek wordt ook gezamenlijk gezocht naar de kleinst mogelijke eerste stap in de richting van de oplossing van het probleem. Niemand verlaat het gesprek zonder dat hij/zij weet wat hem/haar te doen staat. De laatste stap is het zwart op wit zetten van de resultaten van de Kafkabrigade voor het specifieke probleem en van de methode, zodat deze op andere plaatsen herhaald kan worden.

In 2005 heeft er een Kafkabrigade over startende ondernemers in Amsterdam plaatsgevonden. Daarnaast is de Kafkabrigade door de gemeente Den Haag ingeschakeld om de problemen van startende ondernemers met de overheid onder de loep te nemen en door het ministerie van OCW op het gebied van schooluitval. Deze brigades worden in het eerste kwartaal van 2006 afgerond. In de eerste maanden van 2006 gaat in ieder geval een nieuwe Kafkabrigade van start voor het ministerie van VROM over twee milieuvriendelijke, duurzame projecten die (ondanks de hulp van het ministerie) niet van de grond komen en worden er voorbereidingen getroffen voor een aantal andere Kafkabrigades.

Netwerk ff contact :-)

Ongeveer 250.000 kinderen en jongeren in Nederland kampen met een chronische of langdurige ziekte. In veel gevallen trekt de ziekte een zware wissel op hun dagelijks leven. Naar school gaan of contact onderhouden met ouders, klasgenoten en vrienden is niet vanzelfsprekend als je voor langere tijd in het ziekenhuis of revalidatiecentrum ligt of thuis moet revalideren. Informatie- en communicatietechnologie (ict) kan daar wat aan te doen. Diverse projecten proberen met gebruik van ict de kwaliteit van leven en de ontwikkeling van kinderen en jongeren met een chronische of langdurige ziekte te verbeteren.

KL heeft het netwerk ff contact :-) van 2003 tot en met 2005 ondersteund. Het netwerk wordt gefinancierd door het Ministerie van VWS. Afgelopen jaren is een campagne gevoerd waarbij onder andere via TMF en Nickelodeon aandacht is besteed aan ff contact :-). Dit is door ruim 600.000 jongeren bekeken. Er is een songcontest geweest waar ruim 800 liedjes zijn ingestuurd en waar bijna 19.000 jongeren op hebben gestemd. Daarnaast is er gewerkt aan de stimulering van de infrastructuur in ziekenhuizen, aan de bundeling van de diensten, en aan het stimuleren van de vraag. Ook is gezocht naar opties voor structurele financiering. Hiervoor is een business plan opgesteld. Toen dit gereed was, heeft KL alleen nog de rol van adviseur vervuld, aanvankelijk vervulde KL ook de functie van secretariaat en aanjager. Eind 2005 zijn alle werkzaamheden overgedragen aan de inmiddels opgerichte Stichting Netwerk ff contact.

Stedenlink

bestemming van de jaarlijkse ontmoeten elkaar'.

Het jaar 2005 stond voor Stedenlink in het teken van uitbouwen en uitvoeren. De ambtenaren kwamen weer vijf keer bij elkaar om kennis en ervaringen uit te wisselen en het bestuur vergaderde twee keer. Tijdens de bestuursvergadering van april, na een inspirerende toespraak van Nicola Villa van Cisco, besloot het bestuur samen met de gemeentes Eindhoven en Helmond de website Breedbandstad op te zetten. Deze nieuwe kennisbank over breedband en ict voor gemeentelijke processen werd eind 2005 gelanceerd en kreeg direct veel positieve kritieken. De studiereis was dit jaar Stockholm, onder het motto: 'Koplopers

Een ander project waar de Stedenlink steden al langer mee bezig waren is 'Breedband over de stadsgrenzen'. In 2005 besloten de steden dit onderzoek naar het interregionaal verbinden van lokale marktplaatsen in te stellen. Het ministerie van Economische Zaken financiert de helft van het onderzoek met 75.000 euro. Stedenlink was ook in 2005 een belangrijke gesprekspartner voor de overheid en andere organisaties rondom breedband en ict voor maatschappelijke processen. Ook internationaal begint Stedenlink een bekende naam te worden, het netwerk werd in 2005 de Dutch Branch van Telecities / Eurocities Knowledge Forum, een Europees netwerk van steden en organisaties. Breedbandstad en de studiereis worden hieronder ook nog als aparte projecten genoemd.

Zie ook www.stedenlink.nl.

Innovatieplatform

Met ingang van 1 januari 2005 is Frans Nauta als adviseur bij het Innovatieplatform opgetreden. Hij heeft zich met name bezig gehouden met een verkenning van het Innovatie akkoord en hierover gerapporteerd aan het IP. Alhoewel er van diverse kanten nog steeds wordt benadrukt dat het wenselijk is dat er een Innovatie akkoord komt is daarvoor op dit moment onvoldoende politieke steun. Daarnaast heeft Frans zich met succes hard gemaakt voor de creatieve industrie. De creatieve industrie is hoog op de agenda gekomen bij het IP en mede daardoor is er ruimte ontstaan om een zogenaamde Creative Challenge Call uit te schrijven. Als laatste heeft hij in het najaar een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden om een nieuwe positie van Innovation Officer bij ondernemingen te creëren. Hierna heeft hij zijn rol van adviseur en tevens zijn lidmaatschap van het IP neergelegd.

De financier van het Innovatieplatform is het Ministerie van Algemene Zaken. Er zijn in 2005 diverse adviezen uitgebracht. Per 31 december 2005 zijn de werkzaamheden van KL voor het IP beëindigd. Voor meer informatie over het IP kan de website geraadpleegd worden: <http://www.innovatieplatform.nl>.

Breedbandstad

Breedbandstad.nl is een nieuwe, landelijke, onafhankelijke kennisbank over breedband en ict als motor voor stedelijke processen. De website is gericht op overheden, bedrijfsleven en (kennis)instellingen. De website omvat onder meer een grote schat aan informatie over nationale en Europese wetgeving, lokale glasvezelprojecten in het land, ontwikkelingen op het gebied van infrastructuur, kennis en ervaringen uit eerdere ict-experimenten en informatie over diverse

breedbandige toepassingen. De informatie is, evenals de ontwikkelingen in Nederland, altijd in beweging en zal continu up-to-date worden gehouden. Kennisland heeft in opdracht van Stedenlink een deel van de redactie op zich genomen en het ontwerp en begeleiden van vormgeving en de bouw op zich genomen. De site is in december 2005 gelanceerd.

www.breedbandstad.nl

Creative Capital

Cultuur en creativiteit zijn de nieuwste 'buzz-woorden' in het debat over innovatie in de kenniseconomie. Maar hoe kunnen de culturele dimensies in het debat worden gebracht? En wat betekent dit voor het publieke domein en nieuwe maatschappelijke agenda's? Wat zijn de uitdagingen voor het uitwisselen van kennis en voor nieuwe vormen van culturele innovatie in het digitale tijdperk? Dit zijn de vragen die centraal stonden op de tweedaagse internationale conferentie CREATIVE CAPITAL op 17 en 18 maart 2005 in Amsterdam. De conferentie bracht innovatie-experts, economen, stadsplanologen, maatschappelijke vernieuwers, cultureel ondernemers, internetdeskundigen, beleidsmakers en politici bijeen om de stand van zaken van

het innovatiedebat op te maken en een nieuwe publieke agenda op te stellen voor een creatief publiek domein, als basis voor een sterke kenniseconomie.

Meer dan 300 creatieve ondernemers uit meer dan 20 landen luisterden naar 6 keynote sprekers, waaronder Charles Leadbeater, Joi Ito, Pekka Himanen en Geoff Mulgan. Daarnaast namen ze deel aan tal van breakout-sessies. Vier thema's vormden de leidraad: creatieve steden, creatieve clusters, creatieve crossovers en creatief publiek domein. De conferentie was ook gastheer voor de eerste Europese Creative Commons bijeenkomst. Burgemeester Job Cohen opende de conferentie. Aan het eind namen Karien van Gennip (staatssecretaris EZ) en Frits Huffnagel (destijds wethouder van Amsterdam) de publieke agenda in ontvangst die gedurende de conferentie was geschreven. Later is een Engelstalige publicatie uitgebracht met een verslag en de agenda van de conferentie.

KL heeft de conferentie CREATIVE CAPITAL geïnitieerd en georganiseerd, in samenwerking met Waag Society. De financiers van de conferentie waren het Ministerie van OCW, de gemeente Amsterdam, de British Council, XS4ALL en Open Society.

Denktank Kennisalliantie Zuid-Holland

In Zuid-Holland is sinds 2003 de Kennisalliantie Zuid-Holland actief, een platform waarin deelnemers aan de regionale kenniseconomie elkaar ontmoeten, activiteiten op elkaar afstemmen en samen de kennisintensieve bedrijvigheid en innovatie naar een hoger plan tillen. De deelnemers zijn afkomstig uit de vier O's: Ondernemers, Onderwijs, Onderzoek en Overheid. Tezamen werken zij aan het verkleinen van de kloof tussen kennis en markt en het bevorderen van nieuwe hoogwaardige kennisintensieve bedrijvigheid. Maar ook zaken als het stimuleren van innovatie bij bestaande bedrijven, innovatief ondernemerschap in het onderwijs en het beter afstemmen van het beroepsonderwijs op de ontwikkeling van de kenniseconomie vallen hieronder.

Vanaf 2006 start de Kennisalliantie met een nieuw werkprogramma, waarvoor in de loop van 2005 input aangeleverd moest worden. Nederland Kennisland werd door de Kennisalliantie gevraagd om in een omvangrijk Denktankproject de gedachtevorming rond dit nieuwe programma binnen de Kennisalliantie te prikkelen en te bevorderen. De Denktank diende bij te dragen aan het regionale kennisdebat binnen de Kennisalliantie. Het ging er daarbij om vastgeroeste invalshoeken ter discussie te stellen en nieuwe veelbelovende ideeën in te brengen. Het mochten 'stenen in de vijver' zijn die het debat verlevendigen en richting geven aan de toekomstige activiteiten. De producten van de Denktank dienden het imago en de innovatieve en doordachte uitstraling van de Kennisalliantie te versterken.

Nederland Kennisland koos voor het project Denktank voor een groot aantal verschillende activiteiten en acties om de gedachtevorming binnen de Kennisalliantie te stimuleren. Daarbij stelde Nederland Kennisland de interactie met de leden van de Kennisalliantie voorop. We kozen vier leidende thema's: starters, open innovatie, maatschappelijke innovatie en regionale innovatiesystemen. De kick-off voor het project vond plaats in juni. Over elk van de thema's schreven we een publicatie die door de Kennisalliantie werd uitgegeven. We namen de leden van de Kennisalliantie mee op twee tweedaagse studiereizen naar München/Beieren en naar Leuven/Eindhoven. Bij de reis naar München, die met ondersteuning van het Nederlandse Consulaat-Generaal in München en het TWA Netwerk uit Berlijn plaatsvond, stond het succes van het Beierse innovatiesysteem centraal. In Leuven en Eindhoven lag het accent bij open innovatiestrategieën. Tijdens elke reis organiseerde Kennisland een Denktankdiner waarbij gezamenlijk de vertaalslag naar de Zuid-Hollandse situatie werd gemaakt. Het thema starters stelden we centraal in een workshop. Ook over maatschappelijke innovatie werd, tijdens Holland

Innovation in november, een druk bezochte workshop georganiseerd. Het project Denktank werd op 1 december afgesloten met een slotmanifestatie in Delft.

<http://www.kennisalliantie.nl/index.php?n0=11>

Dialogues

Ondernemen staat in Nederland niet in hoog aanzien. Uit onderzoek blijken Nederlanders risicomijdend te zijn. Een tweede kans voor ondernemers die hun neus gestoten hebben geven we niet graag. Toch zijn er voldoende mensen die de stap wagen. Omdat ze een droom hebben en die willen verwezenlijken. Ze stoten daarbij vaak hun neus, maar dat (b)lijkt onderdeel te zijn van het starten van je eigen bedrijf. In een serie columns over Hollandse Helden worden deze mensen centraal gezet. Hun lessen en hun doorzettingsvermogen staan centraal. In het kader van dit project, waar KL uitvoerder van is, zijn in 2005 15 columns verschenen.

<http://www.dialogues.nu/>

Virtueel Amsterdam in de Gouden Eeuw

Virtueel Amsterdam in de Gouden Eeuw is een studie naar de mogelijkheden om één van Nederlands mooiste tijdperken digitaal op internet te visualiseren. De omgeving wordt gelokaliseerd in het Amsterdam van 1650, tegen de achtergrond van de grachtengordel en de 1550 monumenten die hieraan gelegen zijn.

Nederland Kennisland heeft in de periode september – december 2005 in opdracht van de Kennisrotonde van Stichting ICT op school een onderzoek uitgevoerd, waarin gekeken is naar de mogelijkheden van de Virtuele Gouden Eeuw. Er is een groot aantal experts geïnterviewd, een quick scan gemaakt, een aantal workshops georganiseerd en een haalbaarheidsstudie geschreven. In deze studie worden onder andere drie scenario's geschetst voor de realisatie van de Virtuele Gouden Eeuw omgeving. *Scenario I 'Leren door de tijd'* zet in op vervangende en transformerende educatieve content en diensten, waarbij verschillende instellingen binnen de onderwijsketen gezamenlijk initiatiefnemer en uitvoerder zijn. In *Scenario II 'Open Arena'* ontmoeten het onderwijs, de toeristenindustrie, de culturele instellingen en commercie elkaar in een experiment om gezamenlijk een vernieuwend platform te realiseren waarop tal van diensten voor onderwijs, entertainment, informatie en ontspanning worden aangeboden. In het derde scenario *'Disneymodel'* zijn de belangen van de commerciële betrokkenen leidend.

De gehele haalbaarheidsstudie en bijbehorende stukken zijn op de website van KL te downloaden: http://www.kennisland.nl/Kennisland/Projecten/Virtuele_Gouden_Eeuw/index.html.

Wifi in de trein

Toegankelijkheid van netwerken is één van de voorwaarden van een open cultuur. Daarom is Kennisland in 2005 een project gestart om Wifi in de trein te krijgen. Gesteund door Surfnet hebben we een inventarisatie gemaakt van de mogelijkheden. Uit de inventarisatie blijkt dat het in een aantal landen al vanzelfsprekend is om wifi in de trein te hebben. De spoorwegen van Zweden, Japan, de VS, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland liggen ver voor op onze eigen NS. Inmiddels is NS in Nederland een pilot gestart. KL is in gesprek met de NS en een aantal stedelijke openbaar vervoerbedrijven om te kijken hoe de pilot zo snel mogelijk opgeschaald kan worden tegen een betaalbaar tarief.

Kenniseconomie Monitor 2006

Na het succes van de Kenniseconomie Monitor 2003 brengt Nederland Kennisland in 2006 opnieuw een monitor uit. Het doel hiervan is de kenniseconomie op de politieke agenda te houden voor een volgend kabinet, met het oog op de Tweede-Kamerverkiezing het debat hierover van een nieuwe impuls te voorzien en ervoor te zorgen dat de uitvoering voortvarend ter hand wordt genomen. Hiervoor worden tijdens de voorbereiding, rondom en na de presentatie

van de monitor verschillende bijeenkomsten georganiseerd waarin experts, politici en stakeholders met elkaar de kenniseconomieagenda voor de komende jaren bespreken.

In 2005 zijn we gestart met de voorbereiding van de monitor. We zijn gaan praten met de partners die de totstandkoming van de monitor in 2003 ondersteunden, en we hebben nieuwe partners bij het project betrokken. De monitor blijft een zeer leesbaar verhaal over de stand van zaken van de Nederlandse kenniseconomie. Ook deze keer wordt het een onderzoek dat we samen met een groot aantal partners willen uitvoeren. Opnieuw gaat het ons om het politiek agenderen van de kenniseconomie voor het volgende kabinet. De uitdaging is nu de aandacht vast te houden, maar bovenal het vertalen van ambities naar een uitvoeringsagenda waarin structurele ingrepen boven makkelijk scoren gaan. Dat vergt 'sense of urgency', durf en inzicht in de opties en effecten van zulke ingrepen, bij de sleutelpersonen in het volgende kabinet. Overigens zullen we meer stilstaan bij de regionale dimensie van de kenniseconomie. Wat daarnaast verschilt met de monitor van 2003, is dat ditmaal de totstandkoming van de Kenniseconomie Monitor 2006 een proces van gezamenlijke agendavorming wordt, waarbij de stakeholders van de Nederlandse kenniseconomie betrokken zijn. Daartoe organiseren we in 2006 verschillende bijeenkomsten in de opmaat naar en rondom de presentatie van de Monitor.

We starten het proces met het uitwerken van de opzet van de monitor. Hiervoor wordt de monitor uit 2003 met lezers en partners geëvalueerd. Zo kunnen we ongetwijfeld een aantal waardevolle lessen trekken voor de nieuwe editie. Ook wordt er gekeken naar trends die niet in de oude monitor waren opgenomen maar wel in de volgende monitor horen te staan. Stap twee in het proces is de datavergaring. De nieuwe editie van de monitor bestaat uit een deel harde data en een scenarioverkenning. De derde stap in het proces is het ontwikkelen van de scenario's. We doen dat volgens de bekende (en beroemde) methode die ontwikkeld is bij Shell in de jaren zeventig en daarna verfijnd is door onder andere Schwartz en De Geus. We ontwikkelen vier mogelijke toekomstbeelden voor 2020 en bekijken hoe Nederland anno 2006 is gepositioneerd om succesvol te functioneren in die vier mogelijke toekomst.

De vierde stap is dat we op pad gaan met de monitor onder de arm en onze bevindingen voorleggen aan de top van de BV Nederland. We doen dat niet alleen in gesprekken, maar ook via en met de media. Daarnaast zullen we bijzondere aandacht besteden aan alle verkiezingsprogrammacommissies van de grote partijen. De nieuwe monitor verschijnt in september 2006.

http://www.kennisland.nl/Kennisland/Projecten/Kenniseconomie_Monitor_2006/index.html

Innovatiesalon Cross Media

ICT-Office, de branche-organisatie van de Nederlandse ict-sector, organiseert InnovatieSalons om de vraag naar ict-toepassingen in economische en maatschappelijke sectoren te stimuleren. Deze salons zijn eerder succesvol toegepast in de zorg en in het onderwijs. ICT-Office heeft Kennisland gevraagd mee te werken aan de verdere ontwikkeling van het concept InnovatieSalons. Afgelopen jaar heeft KL daarom een Innovatiesalon georganiseerd voor ict en de creatieve industrie. Een belangrijk raakvlak van de creatieve industrie en de ict-sector is (Nieuwe) Media & Entertainment. Hieronder vallen onder meer televisie, film, games en interactieve media. Een belangrijke ontwikkeling in dit cluster is de digitalisering van diverse media waardoor grenzen tussen media vervagen. Dit wordt wel aangeduid met Cross Media. Op dit vlak liggen grote kansen voor Nederlandse bedrijven, maar om deze te benutten is samenwerking tussen de creatieve industrie en de ict-sector noodzakelijk. Er is een zogenaamd Captains Dinner gehouden waar vertegenwoordigers uit cross media en ict-sector elkaar hebben ontmoet. Ter voorbereiding is een position paper opgesteld. Inmiddels wordt samen met ICT-Office gekeken hoe het concept op andere sleutelgebieden kan worden toegepast. Ook wordt gewerkt aan concrete follows up van de InnovatieSalon voor de creatieve industrie.

Economische Adviesraad Dordrecht

De opkomst van de kenniseconomie biedt ook voor Dordrecht nieuwe uitdagingen en kansen. De vraag is hoe deze moeten worden benut. Hiertoe heeft de gemeente de Economische Adviesraad (EAR) in het leven geroepen. Doel van deze Raad is de gemeente te adviseren over (regionaal) economisch beleid en ondersteuning te bieden bij het vormen van nieuwe netwerken op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal terrein. Leden van de Raad zijn Ad Scheepbouwer (voorzitter), Marieke Lier Lels en Jeff Gaspersz. Doel is te zorgen voor meer werkgelegenheid in stad en regio, versterking van het vestigingsklimaat te bewerkstelligen en de toeristische potentie beter te benutten. De taak van de Raad hierin is adviseren, het helpen leggen van netwerken en het helpen versnellen van het proces. Daartoe zijn onder meer vier impulsteams ingesteld.

Kennisland heeft de EAD op meerdere manieren ondersteund. Ten eerste door het adviseren en begeleiden van de gemeente, de EAD en de impulsteams in de opstartfase. Dit betrof onder meer het mede formuleren van doel, structuur en werkwijze van de EAD (inclusief impulsteams), maar ook het mede voorbereiden van de bijeenkomsten. Ten tweede ondersteunde zij één van de impulsteams (Kennis & Innovatie). Zo draagt KL bij aan praktische interventies om de economie van Dordrecht te vernieuwen.

Novelle Creatieve Industrie BrabantStad

Op 15 juni 2005 begon de creatieve revolutie van BrabantStad. In Breda werd de aftrap gegeven met een symposium over creatieve industrie. Tijdens het symposium bleek dat er voor creativiteit veel enthousiasme bestaat in BrabantStad. In de provincie en in de vijf grote Brabantse steden lopen al tal van creatieve initiatieven. Het ontbreekt in BrabantStad echter nog aan een gestructureerde aanpak.

Daarom vroeg BrabantStad in augustus aan Stichting Nederland Kennisland om samen met onderzoeksinstituut Telos van de Universiteit van Tilburg een 'novelle' te schrijven over de stand van zaken en de potentie voor de toekomst van de creatieve industrie in BrabantStad. Kennisland nam daarbij het eerste deel voor haar rekening, waarin de algemene spelregels voor omgang met de creatieve industrie worden uitgewerkt. Telos ging met het tweede deel aan de slag, waarin specifiek naar de Brabantse steden wordt gekeken. In december 2005 leverde Kennisland het eindconcept van haar deel van de novelle in. De publicatie van de hele novelle is gepland in begin 2006.

Studereis stedenlink

Kennisland heeft voor Stedenlink de jaarlijkse studiereis georganiseerd. Voor het eerst was dit jaar ook de logistieke organisatie in handen van Kennisland. Met de woorden 'dit was de beste reis tot nu toe' van de voorzitter van Stedenlink, wethouder Wilbert Stolte van Den Haag, kijken we terug op een zeer geslaagde reis. Drie dagen gingen meer dan 30 wethouders, ambtenaren en genodigden op reis naar Stockholm om met eigen ogen te zien waarom de Zweden het zo goed doen. Het thema van dit jaar was: Koplopers ontmoeten elkaar. Naast het zien van veel interessante projecten en programma's stond ook een ontmoeting met de SSNF op het programma. In deze Zweedse tegenhanger van Stedenlink zijn meer dan 130 lokale overheden en organisaties die een lokaal breedbandnetwerk beheren verenigd. Vanaf volgende jaar wordt de samenwerking tussen de twee organisaties verder vorm gegeven.

www.stedenlink.nl

Creatieve starters

In een ontwikkelde economie als die van Nederland wordt de waarde van steeds meer producten en diensten in toenemende mate bepaald door de creatieve component. Design, film, mode, nieuwe media, architectuur en games: deze (en andere) bedrijfstakken leveren die creatieve component. Zij maken allemaal deel uit van de creatieve industrie. Het Innovatieplatform heeft de creatieve industrie als een sleutelgebied voor de Nederlandse economie benoemd. Eén van de acties die het Platform voorstelt om die groeipotentie te verzilveren, betreft het stimuleren van creatieve starters. Het Platform heeft de ministeries van Economische Zaken (EZ) en Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) gevraagd "te bekijken in hoeverre een regeling naar voorbeeld van het NESTA-initiatief in het Verenigd Koninkrijk nodig is aanvullend op bestaande instrumenten als Technopartner en Mediagilde." EZ onderzoekt momenteel of het bestaande startersbeleid verduidelijking, verbreding of aanvulling behoeft om ook van toepassing te zijn op starters in de creatieve industrie. Hiertoe verzocht het ministerie Stichting Nederland Kennisland (KL) te inventariseren of aanvullend beleid nodig is om het klimaat voor starters en ondernemerschap in de

creatieve industrie te verbeteren.

Deze inventarisatie brengt kansen en knelpunten in kaart voor zogenaamde creatieve starters – de startende ondernemers in de creatieve industrie. Tegelijkertijd onderzocht KL wat geleerd kan worden van enerzijds bestaande regionale initiatieven in Nederland en anderzijds van nationaal beleid in andere landen om starters en ondernemerschap in de creatieve industrie te stimuleren. Daarbij is speciaal aandacht besteed aan het Britse NESTA, dat vergeleken is met bestaande regelingen zoals het programma Technopartner. Met deze bouwstenen kan een antwoord worden gegeven op de vraag of aanvullend beleid nodig is en waarop dit beleid gericht zou moeten zijn.

Nieuwe Media & ict

Creativiteit en innovatie zijn de drijvende krachten van de huidige kenniseconomie. Dat geldt zeker voor de creatieve industrie. In deze sector zitten bedrijven die producten en diensten leveren met een culturele component zoals design, mode, muziek en nieuwe media & ict. Er werken 240.000 mensen in deze sector, zo'n 3% van de beroepsbevolking. Dit aantal groeit snel, zeker in bepaalde regio's. In Amsterdam wordt één op de tien nieuwe banen binnen de creatieve industrie gecreëerd. Ruim 7% van de Amsterdamse beroepsbevolking werkt in deze sector. Maar ook in Hilversum, Haarlem, Almere en Utrecht zijn veel creatieve bedrijven te vinden. Deze regio - de Noordvleugel van de Randstad - is het centrum voor creatieve bedrijvigheid in Nederland, zeker op het terrein van nieuwe media & ict. Het omvat bedrijven die zich bezighouden met het ontwikkelen, produceren en distribueren van content via internet, televisie, radio, games en mobiele telefonie. Denk aan tv-formats, interactieve websites en allerlei innovatieve toepassingen die gebruik maken van informatie- en communicatietechnologie (ict).

Kennisland is door partijen uit het cluster en de gemeente Amsterdam gevraagd om te helpen bij de ontwikkeling van het cluster Nieuwe Media & ict. Dit betrof het bij elkaar brengen van partijen en het presenteren van het cluster aan relevante actoren. Hiertoe werd onder andere een logo en een flyer gemaakt, een presentatie verzorgd op het Nationaal Innovatie Event op 7 december jongstleden en werd op dit evenement daarnaast een stand neergezet van het cluster. Dit was de eerste keer dat de creatieve industrie, en in het bijzonder het cluster Nieuwe Media & ict, gezamenlijk naar buiten trad.

Bijeenkomsten, publicaties en overige activiteiten

In het kader van de projecten zijn tal van bijeenkomsten gehouden en publicaties uitgebracht. Deze staan hier niet beschreven. In het kort ging het oa. om:

- Creative Capital conferentie
- diverse bijeenkomsten voor Digitale Pioniers en DISC
- drie studiereizen naar Stockholm, Munchen en Eindhoven/Leuven
- drie functioneringsgesprekken met de overheid

Daarnaast heeft KL meerdere algemene bijeenkomsten gehouden:

Opening nieuwe kantoor

Na vier jaar op de Van Eeghenstraat te hebben geresideerd was de tijd gekomen om onze vleugels uit te slaan. Met pijn in het hart, want we lieten een mooi kantoor achter met een geheel eigen sfeer. De locatie van het nieuwe kantoor werd de Keizersgracht, het oude hoofdkantoor van Greenpeace, een totale puinhoop toen we het gingen bezichtigen maar met de potentie van een kikker die een prins wordt. De bouwvakkers hebben bergen werk verzet om op 15 december de vierde etage klaar te krijgen. Bij de verhuizing bleek het hele oude kantoor in één grote 20 m2 bus te passen. Het koffiezetapparaat en de internetverbinding kregen hoogste prioriteit en zijn precies twee uur offline geweest. Op 16 december 2004 was de verhuizing een feit. Het zou nog even duren voordat we echt goed gesetteld waren in het pand, maar we kunnen nu al niet meer zonder het uitzicht op de bocht in de Keizersgracht vanaf het balkon of het vrije zicht op de Westerkerk vanaf de zuidzijde van het pand.

Seminar Leven lang leren

In 2004 heeft KL de publicatie Leven Lang leren gemaakt. Voorafgaand aan de opening van het nieuwe kantoor is op het KL kantoor een werkbijeenkomst georganiseerd en werd de publicatie aan Mark Rutte aangeboden. Daarbij is één van de aanbevelingen die in de publicatie genoemd worden, samen met Kennisnet uitgewerkt tot een demo en gepresenteerd: een marktplaats voor een leven lang leren. Inmiddels is deze marktplaats één van de pilotprojecten geworden van de nieuwe projectdirectie Leven Lang Leren.

Afscheid Frans

Op 8 december heeft Frans Nauta afscheid genomen van KL. Als oprichter en voorzitter was hij sinds de start in 1999 het gezicht en de inspirator van de club. Zijn vertrek betekent daarom een fundamentele verandering, en zeker een moment om niet zomaar voorbij te laten gaan. Daarom is een groot feest georganiseerd. Want ondanks het feit dat we Frans enorm gaan missen, is het mooi te vieren wat we met Frans hebben bereikt en dat KL gewoon doorgaat. De avond begon met een diner voor alle mensen die de afgelopen zes jaar nauw betrokken zijn geweest bij KL. Zo'n veertig mensen verzamelden zich op kantoor dat voor de gelegenheid was omgebouwd tot huisrestaurant. Later die avond kwamen nog zo'n 150 mensen langs om afscheid te nemen en om mee te vieren. Frans kreeg van KL een boek, "Frans in Kennisland", een eenmalig uitgegeven jongensboek met zes jaar geschiedenis van KL.

KL publicaties en in de pers

Het afgelopen jaar verschenen diverse publicaties. In het kader van DISC is de Nederlandstalige versie van TheOpenCD gepresenteerd en is een onderzoek gedaan naar het gebruik van open source bij maatschappelijke organisaties. Naar aanleiding van de conferentie Creative Capital werden een verslag en een agenda gepubliceerd. Voor de Kennisalliantie werden twee publicaties gemaakt: de één over starters, de ander over open innovatie. Het onderzoek Creatieve Starters verscheen kort na de zomer. Het eindrapport van Digitale Pioniers bevatte veel lessen van de afgelopen twee jaar. Verder schreef Joeri een essay over het creatief kapitaal van de stad voor een NAI-bundel over creatieve steden.

Ook dit jaar was KL regelmatig in de pers te vinden. In het voorjaar heeft Frans meerdere interviews gegeven. In september jongstleden publiceerden Frans en Joeri een artikel in Trouw over minister Veerman, de landbouwsubsidies en de kenniseconomie. In oktober schreven Joeri en Lobke een artikel voor het NRC, samen met o.a. Mark Rutte, over innovatie bij de overheid.

KL-website en nieuwsbrief

De nieuwsbrief was ook in 2005 een belangrijke bron om het netwerk op de hoogte te houden van de activiteiten van Kennisland en om te inspireren. Het ledental bleef constant hoog op meer dan 2500, met een lichte groei naar 2580 aan het einde van 2005. Ook de website bleef veelvuldig opkomen bij zoekacties via Google.com en andere zoekmachines, Voor het eerst werd in 2005 een stagiair aangenomen voor de webredactie. Deze heeft de inhoud van de website onder handen genomen en klaargemaakt voor de nieuwe site die begin 2006 wordt gelanceerd.

Andere websites

Kennisland onderhield in 2005 naast haar eigen website de websites www.stedenlink.nl, www.digitalepioniers.nl, www.disc.nl, www.creativecapital.nl en was betrokken bij de website www.creativecommons.nl. In de eerste helft van 2005 was het beheer van de websites www.trapveld.nl, en www.ffcontact.nl nog in handen van Kennisland. Aan het einde van 2005 werd de website www.breedbandstad.nl gelanceerd, waar onder meer de inhoud van www.trapveld.nl is te vinden.

Stichting

Bureau

Zoals gezegd hebben er in 2005 diverse wijzigingen in de samenstelling van het team plaatsgevonden. Er zijn zes medewerkers vertrokken en er zijn twee nieuwe medewerkers aangenomen. Het vertrek van een aantal medewerkers viel deels samen met het afronden van projecten. Eind 2005 waren er zeven vaste medewerkers en zijn er drie vacatures uitgeschreven. Daarnaast hadden we in 2005 ongeveer vijf mensen die op freelance basis voor KL werkten. Bovendien zijn er meerdere stagiaires werkzaam geweest. De totale omvang van KL in 2005 was daarmee tussen de 12 en 20 personen. We verwachten voor 2006 een gelijke omvang.

Bestuur

Het bestuur van KL bestond in 2005 uit de volgende personen:

Frans Nauta – voorzitter
Joeri van den Steenhoven – secretaris
Hans Westerhof – penningmeester
Jetse Spreij – bestuurslid

Per 1 januari 2006 zal de samenstelling van het bestuur wijzigen. Frans Nauta treedt dan terug en wordt opgevolgd door Joeri van den Steenhoven. Syb Groeneveld treedt toe tot het bestuur en vervangt Joeri van den Steenhoven als secretaris. Jetse Spreij treedt terug als bestuurslid en neemt zitting in de Raad van Toezicht.

Raad van Toezicht

De samenstelling van de Raad van Toezicht in 2005:

Leendert Bikker, lid Raad van Bestuur Euro RSCG (voorzitter)
Rik Maes, hoogleraar Informatiemanagement Universiteit van Amsterdam
Bert Mulder, directeur Informatiewerkplaats
Liesbeth Schöningh, directeur P,O & I gemeente Utrecht
Harry Starren, directeur De Baak, managementcentrum VNO-NCW
Roel in 't Veld, decaan Nederlandse School voor Openbaar Bestuur

In de vergadering van september is besloten de samenstelling van de Raad van Toezicht per 1 januari 2006 te wijzigen. De Raad van Toezicht wordt teruggebracht tot drie leden en zal zich gaan concentreren op financiële en organisatorische aangelegenheden. Daarnaast zal in 2006 een Raad van Advies worden ingesteld. Deze zal het bestuur adviseren over inhoudelijke en politiek-strategische zaken. Leendert Bikker zal terugtreden als voorzitter en vervangen worden door Harry Starren. De overige leden van de Raad van Toezicht worden Liesbeth Schöningh en Jetse Spreij. Roel in 't Veld, Bert Mulder en Rik Maes treden terug uit de Raad van Toezicht en nemen zitting in de Raad van Advies.

Kantoor

In 2005 heeft KL een nieuw kantoor betrokken dat beduidend groter is dan het vorige. Dit schept meer mogelijkheden voor meer divers werk en overleg. KL werkt nog steeds met flexibele werkplekken.

Financiën

Met een verhuizing, een jaar vol transities en veel aflopende projecten, is het geen uitbundig financieel jaar geweest. Verhoudingsgewijs waren er hierdoor iets minder inkomsten dan in 2004 terwijl de kosten hoger lagen. Uiteindelijk is het jaar met een zeer beperkt positief saldo afgesloten. Structureel staat de stichting er financieel gezond voor.

Huisstijl

In 2005 schreef Kennisland een pitch uit onder vormgevers voor een nieuwe huisstijl van Kennisland. Kennisland koos voor het ontwerp van het jonge ontwerpbureau 'Trapped in Suburbia'. Dit bureau kwam met een zeer originele oplossing om de verschillende projecten en plannen van Kennisland visueel vorm te geven. Door meer dan 200 foto's aan elkaar en over elkaar te plakken maakten zij een gigantische collage in de vorm van een fictief land waarin alle aspecten van Kennisland naar voren komen. Ook het logo werd onder handen genomen. In plaats van de kleurstelling zwart-oranje werd de combinatie wit-oranje ingevoerd. Dit leidde in het ontwerp van website tot een veel luchtigere en frisse uitstraling. De nieuwe huisstijl is begin van 2006 in gebruik genomen.

Conclusie

Een nieuw bestuur, nieuwe medewerkers, een nieuw kantoor en straks ook nog een nieuwe huisstijl en website. En vooral ook veel nieuwe projecten terwijl oude helemaal zijn afgerond. Er is veel veranderd bij KL in het afgelopen jaar. 2005 was voor KL dan ook een transitiejaar. Na het succesvolle jaar 2003 en het stabiele jaar 2004, was 2005 het jaar van de verandering. We hadden aan het begin van 2005 wellicht het gevoel dat we die transitie al hadden doorgemaakt, maar dit bleek toch meer tijd te kosten dan verwacht. Het proces was achteraf logisch en noodzakelijk, maar desalniettemin af en toe best lastig. Maar we denken dat KL er aan het eind sterker is uitgekomen en nu klaar is voor de toekomst.

De missie blijft hetzelfde, hoewel ook die is aangescherpt: KL wil van Nederland een slim land maken. Waar KL de afgelopen jaren veel aandacht besteedde aan het agenderen van de noodzaak tot verandering, ligt de focus nu bij de mensen die willen veranderen. Daarnaast willen we er voor zorgen dat we samen met hen voorop blijven lopen.

KL krijgt een nieuwe en vooral bredere basis, zo merken we. De thema's en projecten van KL begeven zich op meer terreinen dan alleen ict, hoewel dit zeker een thema blijft. Ook regionale innovatie, creatieve industrie en onderwijs komen in ons werk terug. De organisaties voor en met wie we werken worden meer divers. Er komen enerzijds steeds meer steden en regio's bij, terwijl we anderzijds ook meer internationaal werk gaan doen. Den Haag wordt minder belangrijk, hoewel we er nog regelmatig komen. Bovendien is onze reputatie ontegenzeggelijk gegroeid. KL wordt niet meer gezien als de jonge hondenclub die vol enthousiasme maar soms wel licht chaotisch door het kenniseconomieveld springt. Vaker worden we nu beschouwd als een serieuze speler die gewaardeerd wordt om zijn expertise, maar ook nog steeds geroemd om zijn onconventionele en innovatieve aanpak.

Na een jaar vol veranderingen hebben we 2005 afgesloten met een goed gevoel, een nieuwe richting en een gezonde projectportefeuille. Voor 2006 is een goede basis met nieuwe projecten al gelegd. Deze kan in de loop van het jaar verder worden uitgebouwd. Het KL team heeft veel zin om de komende jaren verder te gaan, we hebben de potentie en ambitie om met KL een volgende stap te zetten. Kortom, we zien volop kansen om KL verder te ontwikkelen en met hernieuwde energie onze ambitie waar te maken. Want Nederland is nog geen Kennisland.

Aan de slag dus!